

MORNARIČKA PEŠADIJA SAD

Mornarička pešadija SAD (U. S. Marine Corps) formirana je 1798. god. Namenjena je za izvođenje pomorskodesantnih dejstava i brzih intervencija u raznim područjima sveta, a u uskom sadejstvu sa snagama RM. Zbog toga, mornarička pešadija (MP) ima značajno mesto i ulogu u realizaciji američke spoljne politike, a njene snage, koje su se oduvek nalazile na visokom stepenu borbene gotovosti, čine, u stvari, elitni deo OS SAD.

Do 1965. god. snage MP su raspolagale sa oko 190.000 ljudi. Stalni deo snaga činile su tri divizije i tri vazduhoplovna vinga sa odgovarajućim jedinicama borbene podrške. Zbog vijetnamskog rata, snage MP su pojačane i sada imaju oko 300.000 ljudi.¹ Ovo pojačanje je postignuto privremenim aktiviranjem jedne divizije i većeg broja jedinica podrške. Pored ovog broja, u raznim ustanovama i bazama MP zaposleno je i oko 26.000 civila. Od ukupnog broja pripadnika MP, približno 81.000 se nalazi u Južnom Vijetnamu, 12.000 u području zapadnog Pacifika i 4.200 u područjima Karipskog mora i Sredozemlja.

ORGANIZACIJA MORNARIČKE PEŠADIJE

Mornarička pešadija ne predstavlja poseban vid OS SAD. U administrativnom pogledu, komanda MP potčinjena je ministru RM. Zbog svog značaja u sklopu OS, komandant MP je jedan od članova Komiteta načelnika Zajedničkog generalštaba SAD.

Mornaričku pešadiju sačinjavaju tri osnovna dela: operativne snage, pozadinske ustanove i rezerva MP. Komanda MP (na čijem se čelu nalazi general) odgovorna je u administrativnom pogledu za sve potčinjene delove. Pored toga, ona je odgovorna i za razvoj doktrine, taktike, naoružanja, tehnike i opreme za izvođenje pomorskodesantnih dejstava.

Najveći deo operativnih snaga čine „Flotne snage MP”; one se nalaze u sastavu Atlantske i Pacifičke flote i potčinjene su u operativnom pogledu komandantima ovih flota. Do 1965. god. od ukupnog broja ljudi MP, oko 115.000 se nalazilo u sastavu flotnih snaga. Sada se pro-

¹ Odlukom američkog Kongresa iz 1947. god. mirnodopsko brojno stanje snaga mornaričke pešadije može iznositi do 400.000 ljudi.— Prim. autora.

cenjuje da se oko 70—80% celokupnog ljudstva MP nalazi u njihovom sastavu.

Ostale delove operativnih snaga sačinjavaju odeljenja (grupe) ukrcana na pojedine ratne brodove i snage obezbeđenja na kopnu.

a) Divizija. U sastavu PM nalaze se četiri divizije (1, 2, 3. i 5.) od kojih je 5. privremeno aktivirana zbog vijetnamskog rata. Divizija ima oko 20.000 ljudi.² Ona je najveća taktička jedinica i osposobljena je za samostalna borbena dejstva, a i za sadejstvo sa drugim vidovima OS, posebno sa snagama RM. Divizija je organizacijski tako podređena da je sposobna za brzo prebacivanje i borbu iz pokreta. Ona može da izvodi borbena dejstva u uslovima konvencionalnog ili nuklearnog rata. Osnovne karakteristike njene organizacije su velika vatrena moć, velika pokretljivost, elastičnost u formiranju taktičkih grupa i veoma visoka obučenost ljudstva. Divizija je prvenstveno namenjena za izvršenje desantnog juriša uz podršku avijacije i pomorskih snaga. Po potrebi, ako je odgovarajuće podržana, ona može učestvovati i u dužim operacijama na kopnu. Karakteristično je što divizija MP nema u organskom sastavu avijaciju i oklopne delove. Za avijacijsku podršku se načelno svakoj diviziji dodeljuje jedan vazduhoplovni ving. Organizacija i sastav divizije prikazani su u šemi 1. Puk MP ima blizu 4.000 ljudi. On nema delova za vatrenu podršku već mu se, zavisno od vrste zadatka, pridaje određen broj jedinica za podršku. Pored ostalih delova, puk ima i tri bataljona MP, svaki sa oko 1.200 ljudi (od kojih je 56 pripadnika RM). Bataljon je namenjen i za samostalne zadatke. U posebnim prilikama može se formirati bataljonska taktička grupa koja se ojačava jedinicama za podršku.

Artiljerijski puk je namenjen za opštu i neposrednu vatrenu podršku pukova i bataljona. U njegovom sastavu se nalazi oko 2.800 ljudi, 72 artiljerijska oruđa i 18 minobacača.

b) Vazduhoplovni ving. U stalnom delu snaga MP, pored tri divizije, nalaze se i tri vazduhoplovna vinga (1, 2. i 3.) sa oko 1.200 aviona i helikoptera.

Ving se u pogledu snage i obima zadatka koje treba da izvršava može uporediti sa vazduhoplovnim divizijom. Namenjen je za podršku jedne ili više divizija MP, zavisno od zadatka, vrste protivnika, karaktera dejstva i zemljišta. Ving je vazduhoplovna jedinica uravnoteženog sastava, sposobna za izvršavanje svih vrsta avijacijske podrške. U načelu on ima stalnu formaciju, mada su u praksi česta odstupanja. To je, na primer, slučaj sa delovima koji baziraju u J. Vijetnamu. U sastavu tog vinga nalazi se oko 11.000 ljudi i 300 aviona i helikoptera, ali taj broj može biti i veći. On ima veoma elastičnu organizaciju. Broj avio-grupa, skvadrona i ostalih delova je moguće povećavati ili smanjivati — zavisno od situacije.

Avio-grupa je najviša organizacijska jedinica u sastavu vinga. Odgovara rangu avio-puka. Nema fiksnu formaciju i predstavlja najnižu taktičku jedinicu, sposobnu za duže samostalne operacije. Organizacijski sastav vinga dat je u šemi 2.

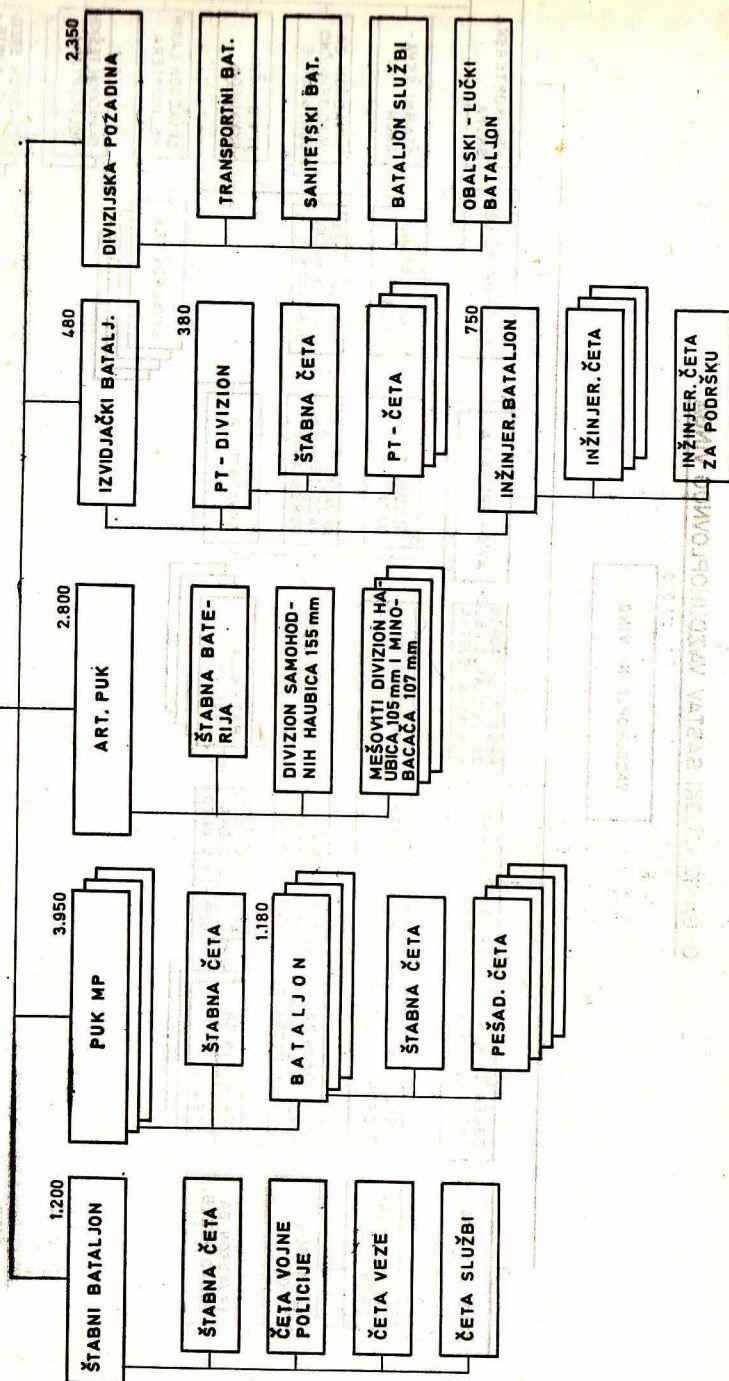
² Od kojih je 1.000 iz RM. Oni služe u pozadinskim delovima. — Prim. autora.

ORGANIZACIJA DIVIZIJE MP

20.000.

DIVIZIJA MP

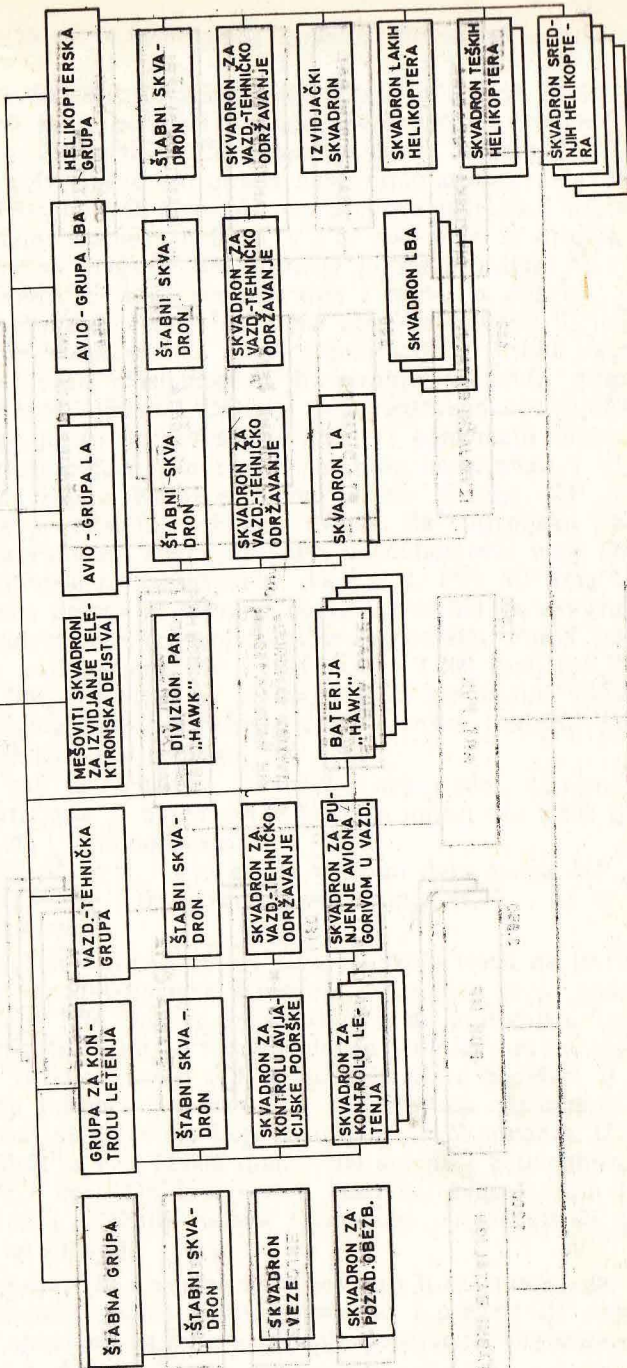

Šema 1

ORGANIZACIJSKI SASTAV VAZDUHOPLÓVNOG VINGA

11.000

VAZDUHOPLOVNI VING

Š e m a 2

Štabna grupa obezbeđuje administrativnu i logističku podršku vazduhoplovnog vinga. Štabni skvadron u sastavu grupe za kontrolu letenja razvija Centar za kontrolu vazdušnog prostora (TACC). Preko njega se kontroliše let unutar određenog (dodeljenog) sektora; određuje spremnost ili stanje pripravnosti za avione na zemlji, upravlja rasporedom i upotrebom baterija PAR, dejstvom patrola u vazduhu i dr. Skvadron za kontrolu avijacijske podrške razvija Centar za kontrolu avijacijske podrške. Za kontrolu letenja svaki skvadron razvija aerodromski operativni centar. Ovi centri su potčinjeni Centru za kontrolu vazdušnog prostora i zadatak im je da u dodeljenim sektorima otkrivaju, identifikuju i upravljaju presretanjem protivničkih aviona.

Vazduhoplovnotehnička grupa stara se o vazduhoplovnotehničkom obezbeđivanju aviona i helikoptera u sastavu vinga. Osim štabnog, ona ima i skvadron za vazduhoplovnotehničko održavanje. Skvadron za punjenje aviona u vazduhu gorivom ima u sastavu 12 aviona KC-130F „Hercules”.

Svaki ving ima normalno tri avio-grupe i jednu helikoptersku.³ Broj skvadrona u grupi zavisi od vrste i tipa aviona, kao i namene.

Dve avio-grupe imaju u sastavu skvadrone lovačkih aviona. Svaka grupa ima obično po dva skvadrona aviona tipa F-4B (neke F-4J) „Phantom II”, koji su sposobni za dejstvo po svakom vremenu. U toku 1968. iz službe su izbačeni svi avioni tipa F-8 „Crusader”. Skvadroni lovačkih aviona imaju po 15 aviona.

U sastavu vinga nalazi se jedna avio-grupa sa 4 skvadrona lovaca-bombardera. Dva skvadrona imaju u sastavu avione tipa A-4 „Skyhawk”, a dva skvadrona avione tipa A-6 „Intruder”.⁴ Prvi imaju 15, a drugi obično 9 aviona u skvadronu. Ranije je bilo planirano da se avioni tipa A-4 zamene novim avionima A-7 „Corsair”. Kasnije se od toga odustalo i odlučeno je da se u službu uvedu avioni verzije A-4M. Postoji mogućnost da se u službu uvedu i avioni za vertikalno poletanje i sletanje tipa P-1127 „Harrier”, koji su po ostalim osobinama slični avionima „Skyhawk”. Za sada je u Vel. Britaniji nabavljeno 12 aviona ova tipa a ako budu prihvaćeni, biće nabavljeno još oko 100.

Helikopterska grupa je namenjena za transport i podršku jurišnih elemenata u desantnim dejstvima. Ona može istovremeno da preveze oko 3.000 ljudi. U grupi se nalazi skvadron izviđačkih aviona i helikoptera, sastava 18 aviona OV-10 „Bronco” i 12 helikoptera UH-1 „Iroquois”. Skvadron lakih helikoptera, sa 24 helikoptera tipa UH-1, namenjen je za vatrenu podršku. Neki od skvadrona u J. Vijetnamu imaju u sastavu helikoptere AH-1G „Cobra”. Za transport trupa i opreme namenjena su dva skvadrona teških i 4 skvadrona srednjih helikoptera. Prvi imaju po 24 helikoptera tipa CH-53 „Sea Stallion”, a drugi po 21 helikopter tipa CH-46 „Sea Knight”.

Mešoviti skvadron za izviđanje i elektronska dejstva ima u sastavu oko 30 aviona RF-4B „Phantom II” i EA-6A „Intruder”.

³ Broj grupa može biti i veći; tako, na primer, 2. vazduhoplovni ving ima 5 avio-grupa. U avio-grupama mogu biti zastupljeni i raznovrsni skvadroni aviona.

⁴ Avion A-6 je danas jedini osposobljen za dejstva u svim vremenskim uslovima. — Prim. autora.

Svaka avio-grupa ima u sastavu i jedan ili više transportnih aviona tipa C-54 ili C-117.

Od borbenih delova divizion PAR ima 4 baterije, svaka sa šest lansera za PAR tipa „Hawk”.⁵ Ove PAR mogu gađati ciljeve na malim i srednjim visinama. Predviđeno je da se PAR tipa „Hawk” uskoro zamene poboljšanom verzijom iste rakete. Ona će imati bolje mogućnosti za dejstva protiv ciljeva koji nisko lete, veći domet, veće razorno dejstvo, kao i manju osetljivost na elektronsko ometanje protivnika i dr.

c) Jedinice podrške mornaričke pešadije. U sastavu flotnih snaga na Atlantiku i Pacifiku nalaze se i jedinice podrške mornaričke pešadije. Namenjene su za podršku divizija MP, odnosno njihovih delova. Ima oko 19 vrsta ovih jedinica. Jačine su od specijalne grupe do puka. Mogu se podeliti na dve osnovne grupe: delove za borbeni i delove za pozadinsku podršku.

U toku dejstava diviziji MP se za podršku može pridati samostalni tenkovski bataljon koji u sastavu ima 800 ljudi i 79 tenkova. Od ovih tenkova, 53 su tipa M48A3, 17 su teški tenkovi M103, a 9 su tenkovi bacači plamena tipa M67A2 (koji je gotovo identičan sa tenkom M48A3). Iz ekonomskih razloga srednji tenkovi M48 nisu zamenjeni tenkovima M60, koji su svojevremeno ušli u naoružanje KoV. Oni će biti zamenjeni američko-nemačkim tenkom MBT-70 kada ovaj bude ušao u naoružanje.

U pomorskodessantnim operacijama diviziji se pridaje i bataljon amfibijskih vozila, koji ima oko 700 ljudi i 120 amfibijskih vozila. On je namenjen za transport i iskrcavanje ljudstva, opreme i materijala sa desantnih brodova na obalu. Pored toga, on ima i zadatak rušenja minskih i drugih prepreka na obali. Bataljon, pored ostalih delova, ima dve čete amfibijskih sredstava. Svaka od njih može da preveze i iskrca ljudstvo jačine jednog ojačanog bataljona, ili jurišne elemente ojačanog puka MP. U upotrebi se najviše nalaze amfibijska vozila LVTP-5, koja se sada zamenjuju novim vozilima tipa LVTPX-12. Za razliku od prethodnog, novo vozilo je manje, lakše, sigurnije, ima veću brzinu i bolja manevarska svojstva. Ukupno u bataljonu ima: 100 LVTP-5, 9 komandnih LVTP-5, 8 LVTE-1 i 3 LVTR-1. U jedinicama borbene podrške postoje i čete amfibijskih vozila, koje se mogu pridati diviziji. One imaju po 18 vozila LVTH-6 (svako vozilo ima ugrađenu 1 haubicu 105 mm) i 250 ljudi.

U sastavu jedinica podrške nalazi se i artiljerijska grupa. Ona ima 2.250 ljudi i 11 vatrenih baterija, od kojih su dve baterije raketa „Honest John” (sa ukupno 8 lansera), tri SA 203 mm, tri SA 155 mm (domet 23.500 m) i tri baterije haubica 155 mm sa motornom vučom. Sve baterije haubica imaju po 8, izuzev baterija topova 203 mm koje imaju po šest oruđa. Samohodni topovi 155 mm biće zamenjeni topovima 175 mm koji imaju domet 33.000 m. U jedinice podrške spada i samostalni bataljon veze, namenjen za obezbeđivanje specijalnih veza, radio-

⁵ U sastavu ovih divizona (u nekim vazduhoplovnim vingovima) nalaze se 1—2 voda PAR (malog dometa) tipa „Redeye”.— Prim. autora.

-izviđanje itd., kao i inženjerijski bataljon koji izvršava zadatke trajnijeg karaktera.

Pored navedenih, postoji i puk pozadinskih službi, samostalne čete za upravljanje avijacijskom i brodskom artiljerijskom podrškom, za osmatranje i navođenje, kao i čete: izviđačke, topografske, mostovske, bolničke, radio, hirurške, itd.

d) Ostali delovi operativnih snaga. Veći površinski ratni brodovi (nosači aviona, krstarice, fregate, matični brodovi za podmornice naoružane balističkim raketama) imaju ukrcana odeljenja MP. Obično je na nosače aviona ukrcano 55, a na krstarice po 40 ljudi MP. Oni se nalaze u sastavu brodske posade. Ova odeljenja su namenjena za obezbeđenje broda, ali se koriste i za druge zadatke (kao deo brodske desantne grupe, poslužioc i na topovima i dr.). Na ovim dužnostima se nalazi ukupno oko 3.000 pripadnika MP.

Po tradiciji, pripadnici MP se smatraju elitnim delom OS i zato im se poverava i obezbeđivanje raznih državnih i vojnih ustanova na kopnu, zatim diplomatskih predstavništava u inostranstvu i dr. Ukupno se na ovim zadacima nalazi oko 12.000 pripadnika MP.

UPOTREBA I RASPORED SNAGA MORNARICKE PEŠADIJE

Za brze intervencije ograničenog obima formiraju se ojačani bataljoni i pukovi MP. Ojačani bataljon se nalazi ukrcan zajedno sa ojačavajućim delovima na 5—7 desantnih brodova (jednom skvadronu). Obično ima 1.600—1.800 ljudi, a može se ojačati i baterijom SA haubica 203 mm, baterijom MB 106,7 mm, izviđačkim delovima i jedinicom veze. Pored navedenih, u njegovom sastavu se nalaze: skvadron srednjih helikoptera, grupa desantnih jurišnih čamaca, jedinice za obeležavanje iskrčnih tačaka i prihvat ljudstva, pomorske građevinske čete, vod podvodnih diverzanata i skvadron za navođenje i kontrolu letenja aviona.

Ojačani puk ima u sastavu dva ojačana bataljona i jednu avio-grupu. Za izvršenje taktičkih zadataka ograničenog obima i trajanja, a protiv slabo naoružanog protivnika, formira se ekspedicioni bataljon MP koji se obično sastoji od ojačanog bataljona i improvizovane avio-grupe. On ima i elemente podrške koje dobija iz sastava divizije MP, a u njegovom sastavu se nalazi oko 2.700 ljudi.

U praksi se nikad ne formiraju dva ekspediciona bataljona, jer se zadaci mogu bolje izvršiti ekspedicionom brigadom MP. Brigada je namenjena za zadatke ograničenog obima (trajanja) i protiv jako naoružanog protivnika. Osposobljena je za značajnija dejstva na kopnu i u vazduhu. Obično se sastoji od ojačanog puka i jedne avio-grupe. U njenom sastavu se može nalaziti oko 10.000 ljudi, 40 aviona i 24 artiljerijska oruđa. Avio-grupa u sastavu brigade ima LA i LBA i srednje helikoptere. Brigada ima i elemente pozadinske podrške, koje delom dobija od puka pozadinskih službi jedinica podrške, a delom iz divizije MP.

Divizija MP i vazduhoplovni ving sačinjavaju ekspedicionu diviziju MP. U njenom sastavu se nalaze puk pozadinskih službi i inženjerijski delovi, a ima oko 43.500 ljudi.

Dve ekspedicione divizije ili ekspediciona divizija sa jednom manjom taktičkom jedinicom čine ekspedicioni korpus, namenjen za vođenje značajnijih i dugotrajnijih operacija na kopnu i u vazduhu.

Zbog rata u J. Vijetnamu došlo je do promena u jačini, sastavu i lokaciji flotnih snaga MP na Pacifiiku. Najveći deo snaga 1. i 3. divizije i 1. i 3. vazduhoplovnog vinga upućen je u J. Vijetnam. Na Okinavi je ostao samo jedan puk MP iz sastava 1. divizije i jedna avio-grupa. Dva bataljona MP iz sastava ovog puka nalaze se, naizmenično, ukrcani na desantne brodove u sastavu snaga za brze intervencije 7. flote (TF-79). U proleće 1967. god. privremeno je bila aktivirana 5. divizija. Međutim, ona je ponovo rasformirana i od njenih delova formirana je 5. brigada (samostalna) koja locira u Kaliforniji.

U flotnim snagama MP Atlantika nalaze se 2. divizija i 2. vazduhoplovni ving. Divizija locira u S. Karolini. U stalnoj pripravnosti se nalazi najmanje jedan bataljon ove divizije. On se može staviti u pokret u roku od dva časa po dobijanju naređenja i prebaciti vazдушnim putem u područje za intervenciju. Jedan ojačani bataljon iz sastava ove divizije nalazi se ukrcan na skvadronu desantnih brodova 2. flote u području Karipskog mora, a jedan je u sastavu 6. flote u Sredozemlju.

Najveći deo 2. vazduhoplovnog vinga bazira u Čeri Pointu, neke avio-grupe u bazi Bofor, a helikopterska grupa u bazi Nju Riveru.

Poručnik b. broda, prof.
Milan VEGO

LITERATURA:

- Marine Corps Gazette*: 1964—1969. god.;
- U. S. N. I. Proceedings*: 1965—1969. god.;
- All Hands*: 1965—1969. god.;
- Military Review*: 1964—1969. god.;
- Navy*: 1964—1969. god.;
- Naval Review*: 1964—1968. god.;
- D. J. Carrison: *The United States Navy*, New York, F. A. Praeger, 1968. god.;
- J. A. de Chant: *The Modern United States Marine Corps*, Van Nostrand, 1966. god.

VOJNI GLASNIK br. 9/1970.

Pukovnik Manojlo Babić: *Uticaj daljine na tačnost i brzinu gađanja iz tenkovskog topa*

Potpukovnik Budimir Rapajić: *Zaštita od napalm-bombi na vatrenom položaju baterije*

Pukovnik Milan Čeranić: *Takmičenje u obuci*

Potpukovnik Anton Aš: *Osmatranje, javljanje i obaveštavanje ciljeva na moru radarima OA*

Kapetan Slavimir Đinđić: *Izrada i savlađivanje pp-fortifikacijskih prepreka*

Pukovnik Đorđe Tomić: *Jedinice teritorijalne odbrane i partizanske jedinice u izvidanju neprijateljeve pozadine*

Pored ovoga, *Vojni glasnik* u ovom broju donosi priloge za rubrike „Iskustva iz NOR”, „Vojne zanimljivosti”, „Iz inostranih armija”, „Velika otkrića”.

VOJNI GLASNIK br. 10/1970.

Kapetan Radomir Milenković: *Obuka u gađanju pištoljem*

Major Obrad Dimić i kapetan I kl. Nikola Bijelić, dipl. inž.: *Nešto o teoriji i praksi u vatrenoj obuci*

Potpukovnik Njegoš Bošković: *Organizovanje nedeljnog pregleda u tenkovskoj četi*

Potpukovnik Petar Navarin: *Iskustva i metodi u vatrenoj obuci nišandžija i posluga u pt-artiljeriji*

Kapetan I kl. Milan Stokić: *Nuklearna borbená sredstva i opis nuklearne eksplozije — metodika časa*

Pukovnik Josip Levstik: *Pregled tehničkih sredstava u četi i bataljonu*

Pored ovoga, *Vojni glasnik* u ovom broju donosi priloge za rubrike „Sa stranica istorije”, „Iz inostranih armija”, „Velika otkrića”, „Proverite vaše znanje” i „Nastavni filmovi”.

MORNARIČKI GLASNIK br. 3/1970.

Kapetan b. broda Ante Vučetić: *Operativna dejstva snaga RM u zajedničkim operacijama vidova*

Kontraadmiral Kuzman Smileski: *Razvoj i značaj sistema materijalno-tehničkog obezbeđenja pomorskih snaga*

Mr dipl. inž. Tihomir Štimac: *Problematika samonavođenja pasivnih akustičkih torpeda*

Kapetan fregate Filip Čorak: *Kapaciteti male obalne plovidbe u uslovi- ma borbenih dejstava u općenarodnoj odbrani*

Dipl. inž. Boris Žurić: *Zagađenost zraka u podmornici*

Pukovnik Stojan Novaković: *Razgraničenje epikontinentalnog pojasa između Jugoslavije i Italije*

Pored ovoga, *Mornarički glasnik* u ovom broju donosi i priloge za rubrike „Iz naše pomorske prošlosti”, „Odzivi i diskusije”, „Pomorska literatura”, „Nauka i tehnika”, „Vesti i novosti” i „Bibliografija”.

ODBRANA I ZAŠTITA br. 3/1970.

R. Kovačić: *Posle simpozijuma*

V. Bujanj: *O nekim aspektima koncepcije opštenarodne odbrane Planinska područja i narodna odbrana (diskusija)*

V. Janović: *Savez izviđača Jugoslavije i opštenarodna odbrana*

T. Atanasovski: *Odrbrana i zaštita u mesnoj zajednici*

J. Ninković: *Elektronski računari i u poslovima narodne odbrane*

Dr S. Cvahte: *Uloga zdravstvene službe u opštenarodnom odbrambenom ratu*

Pored toga, *Odrbrana i zaštita* u ovom broju donosi priloge za rubrike „Naša praksa“, „Teritorijalna odbrana“, „Zaštita i spasavanje“, „Dokumenti iz NOR-a“ i „Inostrana iskustva“.

ODBRANA I ZAŠTITA br. 4/1970.

Odrbrana i zaštita u nastavi u školama i na fakultetima:

M. Blagoje: *Nastava i nastavni kadar na fakultetima*

Diskusija na simpozijumu

D. Bižić: *Kako pomoći nastavnicima*

D. Marinček: *Materijalni izvori opštenarodnog otpora*

M. Novović: *Školovanje kadrova narodne odbrane*

Narodna odbrana u zakonima i propisima:

A. Petković: *Donesen Zakon o opštenarodnoj odbrani SR Srbije*

Pored ovoga, *Odrbrana i zaštita* u ovom broju donosi priloge za rubrike „Naša praksa“, „Teritorijalna odbrana“, „Zaštita i spasavanje“, „Dokumenti iz NOR-a“, „Inostrana iskustva“ i „Prikazi — bibliografija“.

VOJNOTEHNIČKI GLASNIK br. 8/1970.

Potpukovnik Miroslav Vuković, dipl. inž.: *Zapečenost klipnih prstenova kod dizel—motora visoko specifične snage u zavisnosti od izbora kvaliteta pogonskih sredstava*

Major Rista Stanojević, dipl. inž.: *Radio-sondažna sredstva za meteorološko izviđanje u artiljeriji*

Pukovnik Vladimir Dučić: *Korišćenje železničkih transportnih sredstava za potrebe armije*

Kapetan I kl. Dragoljub Pavlović, dipl. hemičar: *Hemijska kontaminacija i kontrola vodnih objekata*

Pukovnik u penz. Milutin Stefanović: *Tehnička sredstva za automatsku orijentaciju na zemljištu*

Potpukovnik Uglješa Janjetović: *Dograđnja sistema školovanja tehničkih kadrova KoV*

Pored ovoga, *Vojnotehnički glasnik* u ovom broju donosi prikaze iz inostranih časopisa i naučno-tehničke novosti i zanimljivosti.

VOJNOTEHNIČKI GLASNIK br. 9/1970.

Potpukovnik Gojko Greda: *Radno objedinjavanje jedinica tehničkog održavanja*

Major Slobodan Gospić: *Izračunavanje otpora mreže za električno paljenje minskih punjenja*

Inž. Josip Modli: *Izduvni sistem brzohodnih motora sa unutrašnjim sagorevanjem*

Potpukovnik Milan Spasić, dipl. inž.: *Izvlačenje zaglavljenih tenkova*

Pukovnik Vuko Mihailović, dipl. psiholog: *Neki fragmenti iz domena programirane nastave*

Major Dobrosav Antonijević: *Planiranje, organizacija rada i izvođenje nedeljnih pregleda*

Pored ovoga, *Vojnotehnički glasnik* u ovom broju donosi prikaze iz inostranih časopisa i naučno-tehničke novosti i zanimljivosti.

VOJNOTEHNIČKI GLASNIK br. 10/1970.

Pukovnik Martin Virjević: *Perspektive razvoja klasičnog artiljerijskog naoružanja.*

Potpukovnik Svetozar Mirkov: *Primena signalno-sigurnosnih uređaja u zaštiti vojnih objekata*

Major Milan Stojilković, dipl. inž.: *Mogućnosti primene tehnike mrežnog planiranja u remontnim zavodima*

Kapetan Miloš Sredojević, dipl. inž.: *Uticaj pojedinih parametara na karakteristike radara i njihova kontrola pomoću eho-rezonatora*

Potpukovnik Stevo Drakulić: *Povodom izlaska iz štampe projekta pravila tehničke službe KoV-a u ratu*

Pored ovoga, *Vojnotehnički glasnik* u ovom broju donosi i prikaze iz inostranih časopisa i naučno-tehničke novosti i zanimljivosti.

VOJNOEKONOMSKI PREGLED br. 7/1970.

Razgovor sa pukovnikom Aldom Pirihom, dipl. pravnikom: *O predlogu novog platnog sistema*

Potpukovnik Dušan Čurčin: *Rekvizicija u opštenarodnom ratu*

Pored ovoga, *Vojnoekonomski pregled* u ovom broju donosi i priloge za rubrike „Pitanja iz prakse”, „Iz istorije ratnog snabdevanja”, „Iz sudske prakse”, „Prikazi iz inostranih vojnih časopisa i drugih publikacija” i „Bibliografija”.

VOJNOEKONOMSKI PREGLED br. 8/1970.

U ovom broju *Vojnoekonomski pregled* donosi materijale sa savetovanja o unapređenju društvene ishrane u JNA. Najpre su prilozi koji se odnose na modernizaciju vojnih ugostiteljskih ustanova, zatim diskusija i na kraju reportaže i oglasi kooperanata.

VOJNOEKONOMSKI PREGLED br. 9/1970.

Naša armija je dobila prvu generaciju visokostručnih ekonomskih kadrova

Perspektiva školovanja ekonomskih kadrova u armiji (razgovor pukovnika Svetislava Živkovića, odgovornog urednika „Vojnoekonomskog pregleda”, sa pukovnikom Dragoljubom Moravčićem, načelnikom Intendantske vojne akademije)

Pukovnik Josif Strunjaš: *Intendantska vojna akademija u reformi školstva u JNA*

Potpukovnik Alija Arizanovski, dipl. ekonomista: *Kvantitativne i kvalitativne promene nastavnog plana i programa Intendantske vojne akademije*

Pukovnik Jure Rešetar: *Značaj logorovanja sa stanovišta koncepcije opštenarodne odbrane*

Pored ovoga, *Vojnoekonomski pregled* u ovom broju donosi i druge interesantne priloge na temu intendantskih kadrova.